

RHAGOLETIS COMPLETA CRESSON

Zagrożenie dla upraw orzecha włoskiego w Polsce

Rhagoletis completa: A – larwa; B – owad dorosły - samica (fot. E. Mani, Federal Research Station, Wädenswil, Szwajcaria; <https://gd.eppo.int/taxon/RHAGCO/photos>).

Uszkodzenia spowodowane przez *Rhagoletis completa* na orzechu włoskim: A – larwy żerujące w mięsistej zielonej okrywie owocu; B – mięsista zielona okrywa owocu uszkodzona w wyniku żerowania larw ulegająca procesom gnilnym (fot. E. Mani, Federal Research Station, Wädenswil, Szwajcaria; <https://gd.eppo.int/taxon/RHAGCO/photos>).

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Gatunek ten pochodzi z Ameryki Północnej (Kanada, Meksyk USA). W Europie po raz pierwszy stwierdzony w Szwajcarii w 1988 r. a obecnie jego występowanie stwierdza się też w Austrii, Belgii, Bośni i Hercegowinie, Chorwacji, Czechach, Francji, Hiszpanii, Holandii, Niemczech, Słowenii, Słowacji, Szwajcarii, na Węgrzech, we Włoszech i w Wielkiej Brytanii. W Polsce osobniki dorosłe szkodnika zostały odłowione w 2019 r. na pułapkę feromonową umieszczoną w ogrodzie przydomowym na orzechu włoskim.

Rhagoletis completa jest muchówką z rodziny nasionnicowatych (Tephritidae) Larwy są beznogie, o ciele zwężającym się ku przodowi, długości 8-10 mm, białe lub żółte. Dorosłe muchówki długości 4-6,5 mm. Głowa i boczna część odwłoka żółtawe, tułów i grzbietowa część odwłoka brązowe. Owady dorosłe zaopatrzone w parę przezroczystych skrzydeł z ciemnymi pasami. Identyfikacja do gatunku możliwa jest na podstawie analizy cech morfologicznych owadów dorosłych.

Rośliny żywicielskie

Głównym żywicielem szkodnika jest orzech (*Juglans* spp.). W Ameryce Północnej porażany jest przede wszystkim orzech czarny (*J. nigra*), orzech kalifornijski (*J. californica*) i orzech Hindsiego (*J. hindsii*), natomiast w Europie orzech włoski (*J. regia*). Do żywicieli zalicza się też brzoskwinię (*Prunus persica*).

Objawy występowania i szkodliwość

Jaja składane są przez samice do zewnętrznej, zielonej, mięsistej okrywy owoców orzecha, gdzie następnie żerują wylęgłe z nich larwy. Uszkodzona okrywa staje się miękka i ulega czarnieniu, a z czasem przenikają do niej mikroorganizmy wywołując procesy gnilne. Przy licznych występowaniu larw obserwuje się uszkodzenie nasienia otoczonego błoniastą

łupiną, zwanego jądrem, które stanowi jadalną część owocu. W USA notowano w uprawach orzecha do 50% owoców uszkodzonych przez tego szkodnika. Poczwaraki występują w glebie, w pobliżu rośliny.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Dorosłe muchówki mogą przelatywać na niewielkie odległości. Na większe odległości szkodnik może rozprzestrzeniać się wraz z owocami oraz materiałem szkółkarskim roślin żywicielskich.

Zwalczanie

Usuwa się i niszczy porażone owoce, a nawet całe drzewa. Stosuje się też opryski insektycydami.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej obowiązkowi zwalczania podlega rodzaj *Rhagoletis*, jednak *Rhagoletis completa* jest jednym z kilku gatunków muchówek należących do tego rodzaju, które zostały wyłączone z listy kwarantannowej. Tym samym gatunek *Rhagoletis completa* nie podlega obowiązkowi zwalczania w Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce (nie jest to agrofag kwarantannowy). Jednak z uwagi na obecność w Polsce roślin żywicielskich, szkodnik ten może stanowić zagrożenie dla upraw orzecha włoskiego.